

”Det som vi menar med ’dödshjälp’ är i själva verket att döda på grund av medlidande”

Luis de Moya, förlamad efter en bilolycka för några år sedan, är präst och arbetar som kaplan vid Navarra-universitetet. Här nedan följer en intervju som gjordes av Rosa Mª Jané och som publicerats i tidskriften “Cataluña Cristiana”.

2005-06-14

Luis de Moya, som är präst, råkade år 1991 ut för en bilolycka som gjorde att han blev förlamad. På frågan hur händelsen har förändrat hans liv svarar han: Mitt liv har bara till liten del förändrats. Jag anser att jag fortfarande är densamme som förut, dvs. jag är samme präst i tjänst hos Jesus Kristus, som innan olyckan. Det var det första jag tänkte på när jag vaknade upp efter krocken. Mitt liv har naturligtvis till det yttre förändrats. Nu är jag beroende av andras hjälp och tar till tekniska hjälpmedel för att kunna klara mitt dagliga liv. Men jag är fortfarande den person jag var innan. Mitt liv har samma mening, samma mål”.

Hans liv förändrades när han var 38 år gammal, men bara till det yttre, som han själv förklarar. Luis de Moya har flera uppdrag som kaplan inom Navarra-universitet, inom de gränser som hans tillstånd sätter. Hans livsglädje och vittnesbördet

han ger är helt annat än den vision Alejandro Amenábar ger oss i sin film "Gråta med ett leende" (Mar adentro) som berättar historien om Ramón Sampedro och som ger som enda svar inför gåtan med människans lidande lösningen att ta livet av den som lider.

Filmen "Gråta med ett leende", ingår den i en kampanj för att få den spanska allmänheten att inse "nödvändigheten" av att legalisera eutanasi?

Jag är inte rätt person att ge ett svar på den frågan. Det står emellertid ganska klart att filmen ger en positiv bild av den eutanasi som huvudrollsinnehavaren önskar sig. Vänner som sett filmen har berättat det för mig. De säger att de som i filmen framställs som "de goda" – de förnuftiga, de intelligenta, ja alla som man utformat på ett sätt som kan

vinna filmbesökarnas sympati – är de som är förespråkare för eutanasi.

Medan det inte är fallet med dem som inte vill döda honom av medlidande. Enligt vad man berättat mig beskrivs de antingen som inskränkta personer som inte kan tänka eller löjligt oresonliga, allteftersom. På det sättet kan man verkligen påverka den allmänna opinionen att uttrycka sig till förmån för nödvändigheten av att legalisera dödshjälpen. Med hjälp av duktiga skådespelare kan man uppnå vad som helst.

Kände du Ramón Sampetro?

Jag har aldrig träffat Ramón Sampetro. Vid flera tillfällen skrev jag till honom och vi möttes i samband med något radioprogram och också på TV och flera gånger har jag talat med honom på telefon. I det sista av dessa telefonsamtal, jag befann mig då i Santiago de

Compostela, gjorde vi upp om att träffas i hans hus en morgon. Men mötet blev aldrig av. Jag klev inte ens av min minibuss och kunde inte heller ha en pratstund med honom, eftersom hans hus inte hade någon framkomlighet för mig. Detta hände ett halvt år innan han dog.

Det som gör att du vill fortsätta att leva och som ger mening åt ditt liv, var det något som Ramón Sampedro saknade?

Jag tror att det är så. Han vägrade emellertid att ta upp ämnet i vår korrespondens. Eftersom var och en av oss var absolut övertygad i sin tro var det omöjligt att föra en dialog. Det skrev han till mig, på ett definitivt sätt, som jag förstod det, i det enda och slutgiltiga brev som jag fick från honom (tjugo manuskriptblad skrivna med munnen).

Om eutanasin blir tillåten i vårt land, vilka konsekvenser kan det få?

Jag föreställer mig att det kommer att hända det som hänt i andra länder, med tillägg av det som den spanska karaktärens passionerade drag kan medföra. Även här kommer det att öppnas "specialiserade centra", staten kommer att spara in lite i fråga om utlägg för pensioner, och vi kommer att bevittna "utvandringen" av äldre och kroniskt sjuka personer till andra länder där de kan känna sig säkra, ifall de har ekonomisk möjlighet till det. Det kommer att uppstå en kris mellan generationerna (de äldre kommer att känna sig skyldiga) när det gäller att tänka ut vad som blir det normala tillvägagångssätt att göra med människor som är till last för samhället. I praktiken kommer eutanasin, åtminstone när det gäller tredje man, att ske utan patientens

medgivande, hur stor kontroll man än försöker ha.

Om eutanasin blir socialt accepterad kommer den att skapa personer som är i grunden egoistiska, som i vilket fall som helst försöker handla inom lagens riktmärken för att inte begå brott. Eftersom de inte längre handlar på grund av den frikostighet som kärleken skänker, kommer dessa personer att handla med rädslan som motivation.

Varför är man mer intresserad av att hjälpa människor att dö än att hjälpa dem att leva?

Jag vågar säga att det helt enkelt är för att det är lättare. Det kostar mindre, ur alla olika synvinklar. När man en gång kommit över den barriär som känslorna sätter, innebär det färre problem att snabbt göra slut på den egna och den andres smärta än att hjälpa den sjuke att dö på ett värdigt sätt. Att hjälpa någon

att dö betyder i själva verket att döda patienten på grund av medlidande. Men att hjälpa någon att dö, i ordets rätta bemärkelse, innebär istället att ge patienten möjlighet att få en bra död i enlighet med den situation han befinner sig i och i det att man respekterar hans värdighet. Det är därför inte möjligt att påskynda döden eller låta den komma tidigare än vad som skulle ske om patienten fick dö på ett naturligt sätt.

Att hjälpa en sjuk som befinner sig i livets slutskede innebär att man ger honom mycket tid, erbjuder många små enkla tjänster som kan hjälpa honom, t.ex. att ge honom lugnande och smärtstillande medel. Det innebär att finnas tillhands och hålla honom sällskap så att han kan känna sig som en person som förtjänar uppmärksamhet, som en viktig person, en som är älskad.

Vad för värde har egentligen smärta och lidande?

Det måste sägas att smärtan som tidigare var förknippad med sjukdom har det blivit möjligt att i stort sett lindra. Man gör ständigt framsteg i att finna nya smärtstillande medel och "smärtenheterna" på sjukhusen blir allt flera. En bra medicin lindrar smärtan. Man kan i värsta fall alltid bedöva patienten om man inte lyckas lindra smärtan, men det är mycket sällan nödvändigt. Förespråkarna för eutanasi har tydligen förstått det, för de hänvisar mycket sällan till "outhärdliga smärtor" när de försöker rättfärdiga sin syn på nödvändigheten av att avsiktligt kunna hjälpa patienten att avsluta sitt liv.

Jag tror att vi alla har erfarenhet av vad den verkliga kärleken kostar i fråga om lidande. Kärleken innebär

egentligen alltid ett visst lidande, om vi inte bara talar om den ytliga kärleken, den som vi läser om i veckotidningsnoveller. Det har inte utan rätt sagts att "smärtan är all kärleks grund" eller "människans villkor innebär att hon bara kan visa sin kärlek i samband med lidande". En sak är sann: Jag älskar bara någon i den mån som jag är beredd att lida för honom eller henne. En smärta som bärs värdigt i dödsögonblicket kan vara ett uttryck för att man begripit vad det handlar om att vara människa. Alla människor upplever sitt liv på sitt egna personliga sätt och det är omöjligt att ge någon annan rätten att ta detta liv ifrån en utan att därmed göra våld mot de mänskliga villkoren vi lever under.

För en kristen, för ett Guds barn, har lidandet medfrälsandets värde. I förening med Kristi offer på Korset, kan den kristne vara beredd att lida vid olika tillfällen i sitt liv, om det är

nödvändigt, för att med aposteln Paulus ord, därvid bli ”en annan Kristus”.

Rosa Mª Jané // Cataluña
Cristiana. 7 octubre 2004

pdf | Dokument automatiskt skapad
från [https://dev.opusdei.org/sv-se/
article/det-som-vi-menar-med-
dodshjalp-ar-i-sjalva-verket-att-doda-pa-
grund-av-medlidande/](https://dev.opusdei.org/sv-se/article/det-som-vi-menar-med-dodshjalp-ar-i-sjalva-verket-att-doda-pa-grund-av-medlidande/) (2025-08-12)